

УДК: 81'25+811.581

Олександра Володимирівна Попова,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний Університет імені К.Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ДИНАМІКА СФОРМОВАНOSTІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

У статті проаналізовано динаміку сформованості перекладацької компетентності у майбутніх перекладачів китайської мови в межах експериментальної професійно-мовленнєвої підготовки: схарактеризовано засоби перевірки ефективності експериментальної методики професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів китайської мови в умовах університетської педагогічної освіти; виявлено і специфіковано рівні сформованості (високий, достатній, середній, низький) складових компетенцій майбутніх перекладачів китайської мови в системі їхньої загальної перекладацької компетентності зі складовими: мовна, лінгвосоціокультурна, комунікативно-мовленнєва, перекладацько-дискурсивна та специфічно-технологічна компетенції. Ефективність розробленої експериментальної професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів китайської мови було доведено через підвищення рівня сформованості перекладацької компетентності майбутніх перекладачів-китайознавців у ході позитивно детермінованої навчальної діяльності.

Ключові слова: перекладацька компетентність, мовна компетенція, лінгвосоціокультурна компетенція, комунікативно-мовленнєва компетенція, перекладацько-дискурсивна компетенція та специфічно-технологічна компетенція, рівні сформованості, показники, експериментальні групи, контрольні групи, професійно-мовленнєва підготовка, майбутні перекладачі китайської мови.

Для перевірки ефективності експериментальної методики формування перекладацької компетентності майбутніх перекладачів китайської мови було проведено контрольний зріз. Завдання контрольного зрізу були ідентичними до тих, що виконувалися під час констатувального етапу за показниками виокремлених компетенцій (мовна, лінгвосоціокультурна, комунікативно-мовленнєва, перекладацько-дискурсивна та специфічно-технологічна).

Визначення рівня сформованості мовної компетенції відбувалося за показниками: лексико-граматичний, функціонально-стилістичний, фонологічний. Для цього, аналогічно, як і під час констатувального зрізу, використовувалися різні види контрольних завдань: тестові й аналітичні, читання та редагування текстів, що були

спрямовані на визначення рівнів володіння фонологічними, лексико-семантичними, граматичними, орфоепічними знаннями, вміннями і навичками; стилістичними нормами китайської, державної (української), англійської та російської (мови меншин) мов за функціонально-стильовою спрямованістю дискурсу робочих мов. Зауважимо, що при відборі завдань бралися до уваги типологія помилок, які були виявлені під час констатувального зрізу та спостереження за якістю мовлення студентів у процесі формування етапу експерименту.

Порівняльні дані рівнів сформованості мовної компетенції майбутніх перекладачів китайської мови за результатами контрольного зрізу відображено в таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняльні дані рівнів сформованості мовної компетенції майбутніх перекладачів китайської мови за результатами контрольного зрізу, у %

Етап	Групи	Показники	Рівні			
			високий	достатній	середній	низький
констатувальний	КГ	Лексико-граматичний	10,93	43,94	45,13	0
		Функціонально-стилістичний	10,24	44,38	45,38	0
		Фонологічний	10,15	44,16	45,69	0
	Узагальнені показники (КГ)		10,44	44,16	45,4	0
	ЕГ	Лексико-граматичний	10,46	44,56	44,98	0
		Функціонально-стилістичний	10,0	44,6	45,4	0
		Фонологічний	9,84	45,53	44,63	0
Узагальнені показники (ЕГ)		10,1	44,9	45,0	0	
формування	КГ	Лексико-граматичний	10,22	45,4	44,38	0
		Функціонально-стилістичний	10,13	45,11	44,76	0
		Фонологічний	10,01	44,88	45,11	0
	Узагальнені показники (КГ)		10,12	45,13	44,75	0
	РІЗНИЦЯ		-0,32	+0,97	-0,65	0

Продовження таблиці

	ЕГ	Лексико-граматичний	23,54	55,82	20,64	0
		Функціонально-стилістичний	23,31	55,03	21,66	0
		Фонологічний	22,51	54,66	22,83	0
	Узагальнені показники (ЕГ)		23,12±	55,17±	21,71±	0
	РІЗНИЦЯ		+13,02	+10,27	-23,29	0

Як бачимо з таблиці, високий рівень сформованості мовної компетенції було зафіксовано у 23,12% студентів ЕГ, тоді як на констатувальному етапі експерименту таких студентів було 10,1 (приріст склав 13,02%). Достатній рівень продемонстрували 55,17% студентів ЕГ, на констатувальному етапі таких студентів було 44,9% (приріст склав 10,27%). Середній рівень сформованості мовної компетенції було виявлено у 21,71% студентів ЕГ, на констатувальному етапі цей показник складав 45% (різниця склала 23,29%). На низькому рівні сформованості мовної компетенції не було зафіксовано жодного студента ЕГ та КГ ані на констатувальному, ані на прикінцевому етапах експерименту.

У КГ дані за сформованістю мовної компетенції майже не змінилися. Так, на високому рівні було виявлено 10,12% студентів (на констатувальному – 10,44%); на достатньому – 44,16% студентів (на констатуваль-

ному – 45,13%); на середньому – 45,4% (на констатувальному – 44,75%).

Процедура визначення рівнів сформованості *лінгво-соціокультурної компетенції* майбутніх перекладачів китайської мови на контрольному зрізі повторювала дії-операції констатувального. Зокрема, було проведено спостереження за процесом виконання студентами завдань культурологічної спрямованості: робота з текстами та знання, уміння і навички крос-культурної комунікації студентів під час організації і проведення освітньо-культурних заходів під патронажем центру «Інститут Конфуція».

Порівняльні дані рівнів сформованості лінгво-соціокультурної компетенції майбутніх перекладачів китайської мови за результатами контрольного зрізу відображено в таблиці 2.

Таблиця 2

Порівняльні дані рівнів сформованості лінгво-соціокультурної компетенції майбутніх перекладачів китайської мови за результатами контрольного зрізу, у %

Етап	Групи	Показники	Рівні			
			високий	достатній	середній	низький
констатувальний	КГ	Загально-культурний	0	30,07	50,28	19,7
		Гетеросоціальний інтеркультурний	0	30,01	52,0	17,99
		Національно- специфічний	0	30,93	52,17	16,9
		Етно-традиційний	0	29,15	50,11	20,74
		Узагальнені показники (КГ)	0	30,04	51,14	18,82
	ЕГ	Загально-культурний	0	29,8	52,4	17,8
		Гетеросоціальний інтеркультурний	0	28,26	52,26	19,48
		Національно-специфічний	0	29,08	52,15	18,77
		Етно-традиційний	0	28,98	52,51	18,51
		Узагальнені показники (ЕГ)	0	29,03	52,33	18,64
формувальний	КГ	Загально-культурний	0	34,02	53,81	12,17
		Гетеросоціальний інтеркультурний	0	31,54	52,38	16,08
		Національно- специфічний	0	30,74	51,17	18,09
		Етно-традиційний	0	28,82	49,32	21,86
		Узагальнені показники (КГ)	0	31,28	51,67	17,05
	РІЗНИЦЯ		-	+1,24	+0,53	-1,77
	ЕГ	Загально-культурний	31,17	51,14	17,69	0
		Гетеросоціальний інтеркультурний	30,84	50,98	18,18	0
		Національно- специфічний	29,0	45,79	25,21	0
		Етно-традиційний	28,91	48,13	22,96	0
Узагальнені показники (ЕГ)		29,98	49,01	21,01	0	
РІЗНИЦЯ		+29,98	+19,98	-31,32	-18,64	

Як бачимо, після проведення формувального експерименту високий рівень сформованості лінгво-соціокультурної компетенції було виявлено у 29,98% студентів ЕГ, тоді як на констатувальному етапі на цьому рівні не було виявлено жодного студента. Достатній рівень було зафіксовано у 49,01% студентів ЕГ порівняно із 29,03% на констатувальному етапі. Середній рівень показали 21,01% студентів ЕГ на відміну від 51,14% на констатувальному етапі. На низькому рівні не було зафіксовано

жодного студента, на відміну від констатувального етапу – 18,64% студентів ЕГ.

Результати діагностування студентів КГ розподілилися наступним чином: високий рівень не було виявлено у жодного студента як на констатувальному так і на контрольному етапі; достатній рівень показали 31,28% студентів, що на 1,24% більше із констатувальним етапом (30,04%); на середньому рівні було зафіксовано 51,67% студентів, що на 0,53% більше ніж на констату-

валному етапі (51,14%); різниця низького рівня сформованості лінгвосоціокультурної компетенції зменшилася на 1,77% студентів (стало – 17,05%; було – 18,82%).

Контрольний зріз, що мав на меті вивчення рівнів сформованості *комунікативно-мовленнєвої компетенції* майбутніх перекладачів китайської мови на основі графічно-змістового, візуально-перцептивного, аудіально-го і перцептивно-мовленнєвого показників, передбачав виконання студентами аналогічних констатувальному

зрізові мовленнєвих завдань в межах різних видів мовленнєвої діяльності китайською, англійською, українською, російською мовами, як-от: письмі, аудіюванні, читанні, говорінні (монологічне, діалогічне, діамонологічне мовлення), виконання яких спостерігалось і доповнювалось на практичних і семінарських заняттях з першої та іноземної мов, в період виробничої та мовної практики за кордоном. Порівняльні дані рівнів сформованості комунікативно-мовленнєвої компетенції майбутніх перекладачів китайської мови подано в таблиці 3.

Таблиця 3

Порівняльні дані рівнів сформованості комунікативно-мовленнєвої компетенції майбутніх перекладачів китайської мови за результатами контрольного зрізу, у %

Етап	Групи	Показники	Рівні				
			високий	достатній	середній	низький	
констатувальний	КГ	Графічно-змістовий	12,1	29,44	32,64	25,82	
		Візуально-перцептивний	27,68	37,14	35,18	0	
		Аудіальний	0	30,84	49,16	20,0	
		Перцептивно-мовленнєвий	М*	12,59	48,11	32,91	6,39
		Д	10,58	52,16	32,44	4,82	
	Узагальнені показники (КГ)			12,59	39,54	36,47	11,4
	ЕГ	Графічно-змістовий	12,47	29,47	32,44	25,62	
		Візуально-перцептивний	27,73	37,58	34,69	0	
		Аудіальний	0	30,6	49,38	20,01	
		Перцептивно-мовленнєвий	М	12,66	47,81	33,12	6,41
	Д	10,61	52,0	32,6	4,79		
Узагальнені показники (ЕГ)			12,69	39,49	36,45	11,37	
формувальний	КГ	Графічно-змістовий	12,49	29,64	34,3	23,57	
		Візуально-перцептивний	26,15	38,1	35,75	0	
		Аудіальний	0	30,85	48,28	20,87	
		Перцептивно-мовленнєвий	М	14,47	47,58	33,04	4,91
		Д	11,57	51,03	31,55	5,85	
	Узагальнені показники (КГ)			12,94	39,44	36,58	11,04
	РІЗНИЦЯ			+0,35	-0,1	+0,11	-0,36
	ЕГ	Графічно-змістовий	25,96	40,66	26,5	6,88	
		Візуально-перцептивний	42,81	41,67	15,52	0	
		Аудіальний	12,15	41,58	38,44	7,83	
Перцептивно-мовленнєвий		М	25,49	46,48	26,86	1,17	
	Д	21,71	60,01	16,14	2,14		
Узагальнені показники (ЕГ)			25,63	46,08	24,69	3,6	
РІЗНИЦЯ			+12,94	+6,59	-11,76	-7,77	

* М – монологічне мовлення, Д – діалогічне мовлення

Як бачимо з таблиці, дані ЕГ розподілилися наступним чином: високий рівень сформованості комунікативно-мовленнєвої компетенції було виявлено у 25,63% студентів, тоді як на констатувальному таких було 12,69% (приріст склав – 12,94%); достатній рівень показали 46,08% студентів, на відміну із констатувальним етапом – 39,49% (приріст склав – 6,59%); середній рівень сформованості комунікативно-мовленнєвої компетенції зменшився на 11,76% і становив 24,69% порівняно із констатувальним етапом експерименту – 36,45%; низький рівень зменшився на 7,77% і становив 3,6% порівняно із констатувальним етапом – 11,37%.

У контрольній групі суттєвих змін за сформованістю комунікативно-мовленнєвої компетенції не було

зафіксовано. Так, високий рівень становив 12,94% студентів, що на 0,35% більше за констатувальний етап (було 12,59%); достатній рівень становив 39,44 і зменшився порівняно із констатувальним етапом на 0,1% (було 39,54%); середній рівень становив 36,58%, що на 0,11% більше порівняно із констатувальним етапом (було 36,47%); низький рівень зменшився на 0,36% і становив 11,04 на відміну із 11,4% на констатувальному етапі експерименту.

Порівняльні дані рівнів сформованості перекладацько-дискурсивної компетенції майбутніх перекладачів китайської мови за результатами контрольного зрізу відображено в таблиці 4.

Таблиця 4

Порівняльні дані рівнів сформованості перекладацько-дискурсивної компетенції майбутніх перекладачів китайської мови за результатами контрольного зрізу, у %

Етап	Групи	Показники	Рівні				
			високий	достатній	середній	низький	
констатувальний	КГ	Перекладацько-трансформаційний	28,64	41,21	30,15	0	
		Письмово-трансферний	27,8	37,72	34,48	0	
		Усно-трансферний	* Арк.	3,85	35,25	49,9	11,0
			Послід.	2,94	39,66	43,21	14,19
		Креативно-тактичний	* Анот.	18,54	43,46	38,0	0
			Рефер.	15,93	44,21	39,86	0
	Узагальнені показники (КГ)			16,28	40,25	39,27	4,2
	ЕГ	Перекладацько-трансформаційний	28,72	41,07	30,21	0	
		Письмово-трансферний	27,7	37,87	34,43	0	
		Усно-трансферний	* Арк.	3,76	35,11	49,9	11,23
			Послід.	3,06	39,48	43,06	14,4
		Креативно-тактичний	* Анот.	18,7	43,23	38,07	0
			Рефер.	16,01	44,18	39,81	0
	Узагальнені показники (ЕГ)			16,33	40,15	39,25	4,27
формувальний	КГ	Перекладацько-трансформаційний	27,01	38,15	34,84	0	
		Письмово-трансферний	27,33	37,4	35,27	0	
		Усно-трансферний	* Арк.	4,05	33,16	52,84	9,95
			Послід.	2,86	40,61	40,71	15,82
		Креативно-тактичний	* Анот.	18,62	43,58	37,8	0
			Рефер.	16,34	44,64	39,02	0
	Узагальнені показники (КГ)			16,03	39,59	40,08	4,3
	РІЗНИЦЯ			- 0,25	- 0,66	+ 0,81	+ 0,1
	ЕГ	Перекладацько-трансформаційний	38,14	42,66	19,2	0	
		Письмово-трансферний	38,11	44,58	17,31	0	
		Усно-трансферний	* Арк.	13,15	46,95	37,15	2,75
			Послід.	13,69	48,24	34,87	3,2
		Креативно-тактичний	* Анот.	39,59	53,35	7,06	0
			Рефер.	35,38	50,04	14,58	0
Узагальнені показники (ЕГ)			29,68	47,64	21,69	0,99	
РІЗНИЦЯ			+ 13,35	+7,49	- 17,56	- 3,28	

* Арк. – переклад з аркуша, Послід. – послідовний переклад, Анот. – анотований переклад, Рефер. – реферований переклад

Дані таблиці за рівнями сформованості перекладацько-дискурсивної компетенції у студентів ЕГ показали наступне: високий рівень було виявлено у 29,68% студентів, що на 13,35% більше порівняно із констатувальним етапом (було 18,7%); достатній рівень було зафіксовано у 47,64% студентів, що на 7,49% більше порівняно із попереднім зрізом (було 43,23%); середній рівень виявлено у 21,69% студентів, що на 17,56% менше порівняно із констатувальним етапом (було 38,07%); різниця низького рівня склала 3,28% (було 4,27%, стало – 0,99%).

Ідентифікація рівня сформованості *специфічно-технологічної компетенції* в межах виявлення ефективності експериментального навчання здійснювалася за показниками сформованості / несформованості знань, умінь і навичок, що перевірялися на констатувальному зрізі, а саме відповідно до лексикографічно-пошукового, процесуального, інструментально-технологічного, коригувально-відтворювального показників.

Результати порівняльних даних рівнів сформованості специфічно-технологічної компетенції відображено в таблиці 5.

Таблиця 5

Порівняльні дані рівнів сформованості специфічно-технологічної компетенції майбутніх перекладачів китайської мови за результатами контрольного зрізу, у %

Етап	Групи	Показники	Рівні			
			високий	достатній	середній	низький
констатувальний	КГ	Лексикографічно-пошуковий	3,15	24,81	46,89	25,15
		Процесуальний	1,47	21,47	43,85	33,21
		Інструментально-технологічний	2,0	22,17	44,01	31,82
		Коригувально-відтворювальний	2,62	24,11	46,73	26,54
	Узагальнені показники (КГ)		2,31	23,14	45,37	29,18
	ЕГ	Лексикографічно-пошуковий	3,11	24,9	45,15	26,84
		Процесуальний	1,59	23,06	42,65	32,7
		Інструментально-технологічний	2,1	22,23	42,87	32,8
		Коригувально-відтворювальний	2,6	25,73	44,93	26,74
	Узагальнені показники (ЕГ)		2,35	23,98	43,9	29,77
формувальний	КГ	Лексикографічно-пошуковий	4,15	25,32	45,83	24,22
		Процесуальний	3,05	22,9	42,55	31,98
		Інструментально-технологічний	3,39	23,11	42,61	31,07
		Коригувально-відтворювальний	3,81	25,11	45,77	25,13
	Узагальнені показники (КГ)		3,6	24,11	44,19	28,1
	РІЗНИЦЯ		+ 1,29	+ 0,97	- 1,18	- 1,08
	ЕГ	Лексикографічно-пошуковий	21,1	49,53	28,48	2,32
		Процесуальний	18,7	46,95	25,64	6,86
		Інструментально-технологічний	18,89	47,24	26,03	7,28
		Коригувально-відтворювальний	20,91	49,24	28,09	2,74
Узагальнені показники (ЕГ)		19,9	48,24	27,06	4,8	
РІЗНИЦЯ		+ 17,55	+ 24,26	- 16,84	- 24,97	

Як бачимо з таблиці, результати рівнів сформованості специфічно-технологічної компетенції студентів ЕГ розподілилися наступним чином: високий рівень – стало 19,9%, було – 2,35% (приріст склав 17,55%); достатній рівень – стало 48,24%, було – 23,98% (приріст склав 24,26%); середній рівень сформованості специфічно-технологічної компетенції зменшився на 16,84% (стало – 27,06%, було – 43,9%); низький рівень порівняно із констатувальним етапом зменшився на 24,97% (стало 4,8%, було – 29,77%).

Результати рівнів сформованості специфічно-технологічної компетенції студентів КГ виявили наступні:

високий рівень збільшився на 1,29% (стало 3,6%, було – 2,31%); достатній рівень збільшився на 0,97% (стало 24,11%, було – 23,14%); середній рівень зменшився на 1,18% і становив 44,19% (було 45,37%); низький рівень зменшився на 1,08% (стало 28,1%, було – 29,18%).

Порівняльні дані рівнів сформованості перекладацької компетентності майбутніх перекладачів китайської мови за узагальненими показниками мовної, лінгвокультурної, комунікативно-мовленнєвої, перекладацько-дискусивної та специфічно-технологічної компетенцій наведено у таблиці 6.

Таблиця 6

Порівняльні дані рівнів сформованості перекладацької компетентності майбутніх перекладачів китайської мови за результатами прикінцевого зрізу (у %)

Рівні	Експериментальна група		Приріст	Контрольна група		Приріст
	До експерименту	Після експерименту		До експерименту	Після експерименту	
	%	%		%	%	
Високий	8,29	25,66	+17,37	8,32	8,54	+0,22
Достатній	35,51	49,23	+ 13,72	35,43	35,91	+0,48
Середній	43,39	23,23	- 20,16	43,53	43,45	- 0,08
Низький	12,81	1,88	- 10,93	12,72	12,1	- 0,62

Наведені у таблиці дані показують, що високого рівня сформованості перекладацької компетентності досягли 25,66% студентів експериментальної групи; середнього рівня – 49,23% студентів; на низькому рівні залишилося всього 1,88% студентів.

У контрольній групі за рівнями сформованості перекладацької компетентності студенти розподілилися наступним чином: високий рівень було зафіксовано у 8,54%; із достатнім рівнем – у 35,91%; із середнім рівнем було виявлено 43,45%; із низьким – 12,1% студентів.

Наочно динаміку змін, що відбулись у рівнях сформованості перекладацької компетентності майбутніх перекладачів китайської мови контрольної і експериментальної груп, подано в діаграмі на рис. 1.

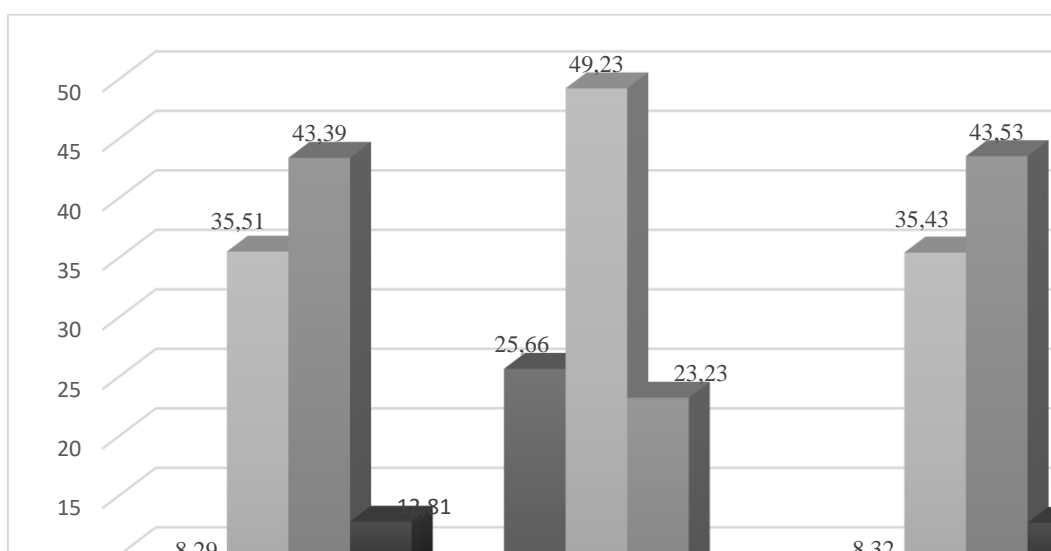

Рис. 1. Динаміка кількісних змін у рівнях сформованості перекладацької компетентності майбутніх перекладачів китайської мови експериментальної і контрольної груп

З діаграми бачимо, що результати діагностичних зрізів вказують на позитивні зміни у зростанні в експериментальній групі кількості майбутніх перекладачів китайської мови, що досягли високого і достатнього рівнів сформованості перекладацької компетентності, і зменшенні таких, що виявили низький рівень.

В контрольній групі результати прикінцевого зрізу порівняно з констатувальним майже не змінилися. Більш докладно це виявилось наступним чином: якщо до початку експерименту на високому рівні в контрольній групі було виявлено 8,32%, після експерименту таких стало 8,54% студентів, тобто приріст склав +0,22%.

В експериментальній групі за високим рівнем сформованості перекладацької компетентності до початку експерименту було виявлено лише 8,29% студентів, а після проведення експерименту було виявлено 25,66% студентів, приріст склав +17,37%.

На достатньому рівні сформованості перекладацької компетентності кількість студентів експериментальної групи після експерименту збільшилася на 13,72%, в контрольній групі – на 0,48%; на середньому рівні – зменшився на 20,16% (в ЕГ) і на 0,08% (в КГ).

Позитивним є той факт, що на низькому рівні сформованості перекладацької компетентності кількість студентів експериментальної групи після експерименту зменшилася на 10,93%. У контрольній групі кількісний показник за цим рівнем змінився значно менше: із 12,72% студентів до початку навчання їх залишилося 12,1%, що становить різницю у 0,62%.

Відтак, позитивні зміни, що спостерігали у студентів експериментальної групи після завершення формуального експерименту, підтвердили ефективність запропонованої експериментальної методики професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів китайської мови в умовах університетської педагогічної освіти.

Александра Владимировна Попова,

кандидат педагогических наук,

доцент кафедры перевода и теоретической и прикладной лингвистики,

Государственное учреждение «Южноукраинский национальный педагогический

университет имени К. Д. Ушинского»,

ул. Старопортофранковская, 26, г. Одесса, Украина

ДИНАМИКА СФОРМИРОВАННОСТИ ПЕРЕВОДЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ У БУДУЩИХ ПЕРЕВОДЧИКОВ КИТАЙСКОГО ЯЗЫКА

В статье анализируется динамика сформированности переводческой компетентности у будущих переводчиков китайского языка в рамках экспериментальной профессионально-речевой подготовки. В работе охарактеризованы способы проверки эффективности экспериментальной методики профессионально-речевой подготовки будущих переводчиков китайского языка в условиях университетского педагогического образования; выявлены и специфицированы уровни сформированности (высокий, достаточный, средний) составляющих компетенций будущих переводчиков китайского языка в системе их общей переводческой компетентности, составляющими которой выступили *языковая компетенция* с показателями: лексический, грамматический, фонологический, функционально-стилистический; *лингвосоциокультурная* с показателями: общекультурный, гетеросоциальный, интеркультурный, национально-специфичный, этно-традиционный; *коммуникативно-речевая* с показателями: аудиальный, перцептивно-речевой, визуально-перцептивный, графично-содержательный; *переводчески-дискурсивная* с показателями: креативно-тактический, переводчески-трансформационный, устно-трансфертный, письменно-трансфертный; *специфично-технологическая* с

показателями: лексикографічно-поисковою, процесуальний, інструментально-технологічний, корективно-виробничий.

Ефективність розробленої експериментальної професійно-речевої підготовки майбутніх перекладачів китайської мови доведена за допомогою підвищення рівня сформованості перекладацької компетентності майбутніх перекладачів китайської мови в ході позитивно детермінованої навчальної діяльності.

Розроблена і апробована експериментальна професійно-речева підготовка майбутніх перекладачів китайської мови доказала концепцію ініційованого педагогічного дослідження відносно її цілості і динамічності як системи, що володіє структурою, метою, змістом і виконуючою необхідні функції на кожному освітньому етапі в умовах педагогічного університету; забезпечила продуктивно-конструктивну кооперацію студентів і викладачів, як з української, так і з китайської сторони в умовах педагогічного навчального закладу.

Результати експериментального навчання дають підстави утверджувати, що запропонована модель і експериментальна методика професійно-речевої підготовки майбутніх перекладачів китайської мови є раціональними і перспективними, стимулюють студентів до «шлифування» полілінгвістическої і кросс-культурної свідомості, інтеркультурно-речевої еволюції, розвитку когнітивно-мислительних здібностей, актуалізації креативності, активізує їх стратегічно-перекладацький і пошуково-інструментальний потенціал, сприяє усвідомленню соціального значення перекладацької діяльності в світовому контексті полікультурності.

Ключові слова: перекладацька компетентність, мовна компетенція, лінгвосоціокультурна компетенція, комунікативно-речева компетенція, перекладацько-дискурсивна компетенція, специфічно-технологічна компетенція, рівні сформованості, показники, експериментальні групи, контрольні групи, професійно-речева підготовка, майбутні перекладачі китайської мови.

Oleksandra Volodymyrivna Popova,
PhD in Pedagogical Sciences (Candidate of Pedagogical Sciences),
Associate Professor at the Faculty of Translation, Theoretical and Applied Linguistics,
State institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky»,
26, Staroportofrankovskaya Str., Odessa, Ukraine

DYNAMICS WITHIN FORMATION LEVELS OF THE FUTURE CHINESE TRANSLATORS' TRANSLATION COMPETENCE

The dynamics within formation levels of the future Chinese translators' translation competence is analyzed in the article. The means enabling verification of the experimental professional speech training efficiency targeted for the future translators of Chinese are characterized; the formation levels of the competencies comprising the integral future translators' translation competence (high, sufficient, medium, low) were designated and specified. There are designated the constituents of the translation competence: *linguistic competency* with the indicators: lexical, grammatical, phonological, functional-stylistic; *linguosiocultural competency* with the indicators: all-cultural, hetero-social intercultural, national-specific, ethno-traditional; *speech and communicative competency* with the indicators: aural, speech and perceptive, visual-perceptive, graphic and content-oriented; *translation and discursive competency* with the indicators: creative and tactic, translation-transformational, oral-transferring, written-transferring; *specific technological competency* with the indicators: lexicographic-searching, processual, instrumental-technological, correcting-reproductive.

The efficiency of the elaborated experimental professional speech training targeted for the future translators of Chinese was proved due to increase of their translation competence level.

The elaborated and tested experimental professional training intended for the future translators of Chinese has proved the conception of the initiated pedagogical research regarding its integrity and dynamism as a system possessing a structure, aim and contents within every educational level under conditions of a pedagogical establishment; it has facilitated a productive and constructive cooperation between students and teachers, from both Ukrainian and Chinese sides, within a pedagogical establishment.

The results of the experimental education give enough reason to assert that the proposed model and experimental methods of the professional speech training intended for the future translators of Chinese are rational and perspective, they stimulate students for "polishing" their multilingual and cross-cultural awareness, intercultural speech evolution, development of cognitive-mental abilities; actualize their creativity, strategic-translation as well as searching-instrumental potential; facilitate students' awareness regarding a social meaning of the translation activity within the context of multi-culturalism.

Key words: translation competence, linguistic competency, linguosiocultural competency, speech and communicative competency, translation and discursive competency, specific technological competency, formation levels, indices, experimental groups, control groups, professional and speech training, future translators of Chinese.

Подано до редакції: 23.05.2016 р.

Рекомендовано до друку: 12.06.2016 р.

Рецензент: д.пед.н., професор В.В. Нестеренко